

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo Pater Filio monstret opera?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

dicta, non dubitari particulam exequere, sed cum præferim viderem, passim eiuſmodi ellipses inueniri, vt infra, vers. 30. & 6. 27. & 7. 4.]

Totus error est in vſu Grammaticæ, non enim quivnam negat mox a terum affirmat. Non enim sequitur: Non faciam meo sol us arbitratu, nisi iusseris; igitur, si iusseris, faciam meo arbitratu. Se qui illud quidem videtur: Nemo potest venire ad me nisi Pater traxerit illum, ergo quos ille traxerit, veniunt. at non ex formali consequentia, sed quia efficaci manu Dei tractus infallibili veltigio trahentē sequitur. Verum igitur consequens naturā suā, non quia positum est antecedens. Eadem enim formā non concludes in alia materia. Vt si dicas: Nemo confulerit, nisi natus annos quadraginta; qui igitur natus erit annos quadraginta, cōsul erit, ridebunt puerilem sophist. cen omnia ouilia. Quid cum dicitur amici iam nisi inter similes esse nō posse, an idēd non multi simillimi sunt inimici? an si durū, aliud loqui non potero, nisi quod Dominus iusserit, Num. 22. v. 28. indēd ducit rudis sophista, Ergo si iusserit, aliud loqui potero? S. ci. Reg. 21. 6. non sunt hic panes nisi tantum propositionis. An videbitur sequi, si sint panes propositionis esse etiam alios panes? Et Reg. 22. 6. cum Rex impius Prophetam adiurat, venon loquatur nisi verum in nomine Domini. an indēd consequetur, si verum ille loquatur etiam mendacium locuturum? Verum hæc indigna sunt interpretis, & ruditatis argumenta.

QVÆSTIO II.

An filius omnia similiter faciat, quæ facit Pater?

§. 1. **P**ROBATIO præcedentis sententiæ sensum illius facit manifestum. Omnia quæ facit Pater similiter etiam filius facit, idēd non potest filius facere quicquam, nisi quod viderit Patrem facientem. Hæc argumentatio vt conuincat aduersarios: necesse est, constitutere naturam, & potentiam Patris indiuisam Patris & filii. Nisi enim sensus ille sit: Quæcumq; Pater facit eadem omnia similiter, hoc est, eadēd diuina potentia filius facit, non loquitur, non posse a iud facere, nisi quod Patrem viderit facientem. Potest enim deficere & peccare, quod non vidit in Patre.

VERSVS 20. & 22.

Pater enim diligit filium & omnia demonstrat ei, quæ ipse facit & maiora his demonstrabit ei opera, vt vos miremini. Neque enim Pater iudicat quenquam, sed omne iudicium dedit filio.

QVÆSTIO I.

Quomodo Pater filio monstrat opera?

§. 1. **D**E filio qua homo est, pleriq; hunc locum interpretantur: homini enim demonstrat & imperitur sua munera. Causam vero reddit: Illam amat vt caput Ecclesiæ. Non ergo summum est, quod in Paralytico factum est: Hoc enim contemnebant, & calumniabantur: alia adēd splendida futura dicit, vt quamuis oderint, inuideantque, tamen ad diuinæ maiestatis lucem in factis suis resurgentem in stuporem sint trahenda. Augustinus difficilem quæstionem esse iudicat; Esse aliquid apud Patrem, quod Adams Con. en in Euang. Tom. 11.

non est demonstratum filio. Docet verō ille demonstrare filio, hoc est, nobis Tractat. 21. quia nos membra eius sumus. Sed quando ea Pater demonstraturus est filio? Nescit enim ea filius? Et ille qui loquebatur, non nouerat mortuos suscitare? Adhuc habebat discere resuscitare mortuos, per quem facta sunt omnia? Qui fecit vt viuereamus, qui non eramus, adhuc habebat discere vt resuscitaremur: Qui dicit quod vult dicere? Descendit enim ad nos, & qui paulo ante loquebatur vt Deus, cepit loqui vt homo: Ipse est tamen homo qui Deus; quia Deus factus est homo: sed factus quod non erat, non amittens quod erat. Ergo accessit homo Deo; vt esset homo qui erat Deus: non vt iam homo esset & non esset Deus. Audiamus ergo eum & (vt) fratrem, qui audiebamus conditorem. Conditorem, quia verbum in principio: fratrem quia natum ex Virgine Maria. Conditorem ante Abraham, ante Adam, ante omnia corporalia & spiritualia: fratrem autem ex semine Abrahæ, & tribu Iudæ, ex virgine Israeliica. Si ergo nouimus hunc qui nobis loquitur, & Deum & hominem, intelligamus verba Dei & hominis: aliquando enim talia nobis dicit quæ pertinent ad maiestatem, aliquando quæ pertinent ad humilitatem. Ipse enim excelsus, qui humiles facit excelsos. Quid ergo ait? Demonstrabit mihi Pater hæc maiora, vt vos miremini. Ergo nobis est demonstraturus, non illi. Cum ergo nobis sit demonstraturus Pater: propterea dixit, vt vos miremini. Exposuit enim quod vult dicere, demonstrabit mihi Pater. Quare non dixit, demonstrabit vobis Pater, sed demonstrabit filio? Quia & nos membra sumus filij: & nos membra tanquam quod dicimus, ipse dicit quodammodo in membra sua. Quomodo dicit in nobis? quomodo patitur in nobis? vnde scimus quia patitur in nobis?

Pater filio vt homini monstrat opera.

§. 2. Patrem maiora opera demonstraturum prædixerat. Vnum ex his nominare eum putant interpretes, nempe mortuorum resuscitationem, quod magnum est diuinitatis indicium. Ratio huius interpretationis est, quod nondum hoc tempore vllum à Christo mortuum excitatum arbitrentur. tres enim qui ab eo excitati sunt, post hoc tempus excitati sunt.

Verumtamen commodior mihi connexio videtur: vt dicamus; Christum probare, Patrem filio maiora opera demonstraturum, ita vt admirari sint. Hoc autem probat futurum: Quia filius viuificat quos vult, suscit enim à mortuis quæ admodum Pater: Dominus itaque vitæ & mortis est. Itaque iam tum inter ea miracula quæ fecit Ierosolymis, quibus multi adducti crediderunt, & imprimis Nicodemus, etiam mortuorum resuscitationem numero. Nec obstat à Ioanne non recenseri, nullius enim miraculi, nisi generatim meminit. Ratio in confesso est. Non enim coram inimicis & calumniatoribus se viuificare quos velit, assereret, si nullum ad vitam reuocasset, quem admodum nec Patrem diceret à mortuis suscitare, si neminem Deus à mortuis suscitasset; solet enim Christus ex factis auctoritatem suam, non ex promissionibus firmare. Demonstrat autem illi Pater sicut filius videt. Videt ille nascendo, monstrat ille generando, seu dicendo. Monstrat enim communicando scientiam, cui communicat essentiam. Monstrat etiam humanitati, supra omnes creaturas intellectum illuminando.

Mortuorum resuscitatio inter opera admiranda est precipuum.

§. 3. Summam verò potestatem & Patris omnipotentia æqualem sibi sumit, cum dicit, se viuificare quos vult, non oratione aut intercessione, sed solo voluntatis arbitrio. Sicut enim Pater omnipotentē voluntate, ita & filius omnipotentē voluntate suscitatur à mortuis: ita Chryso-stomus.